

лізації.

Головна (https://www.mk-oblrada.gov.ua/) ▶ Новини (https://www.mk-oblrada.gov.ua/news?group=20) ▶ Структура виконавчих ОМС: особливості під час дії воєнного стану - роз'яснення для громад

Структура виконавчих ОМС: особливості під час дії воєнного стану - роз'яснення для громад

< Назад

19.01.2023

(https://www.mk-oblrada.gov.ua/UserFiles/news/167413237763c93b99f334d.jpeg)

Роз'яснення сформовано на базі запитань, отриманих від представників ОМС під час підготовки відеоуроку «Структура виконавчих органів ОМС: особливості під час дії воєнного стану», проведеного Програмою USAID DOBRE. Переглянути відеоурок можна тут (https://www.youtube.com/watch?v=g9Rra1UQC5I).

У роз'ясненні ви дізнаєтесь:

- Чи обов'язково начальник ВА НП має затверджувати тимчасову структуру виконавчих органів ради. Чи можна використовувати чинну структуру, затверджену радою.
- Які особливості діяльності ОМС у разі утворення ВА НП.
- Які посади обов'язково мають бути передбачені тимчасовою структурою виконавчих органів ради.
- Якою має бути оптимальна структура апарату виконавчого комітету ради в умовах воєнного стану.

Узагальнюючі письмові відповіді на запитання учасників відеоуроку

«Структура виконавчих ОМС: особливості під час дії воєнного стану» [1] (https://decentralization.gov.ua/news/16011#_ftn1)

Чи обов'язково начальник ВА НП має затверджувати тимчасову структуру виконавчих органів ради? Чи можна використовувати чинну структуру, затверджену радою?

Повноваження начальника ВА НП щодо затвердження тимчасової структури виконавчих органів ради визначені абз. 2 п. 1 ч. 2 ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>), згідно з яким начальник ВА НП може затвердити тимчасову структуру виконавчих органів сільської, селищної, міської ради (для працівників, посади яких не включені до тимчасових штатних розписів, оголошується простій або здійснюється їх переведення на рівнозначну чи нижчу посаду). Отже, зазначена норма Закону не зобов'язує начальника ВА НП у будь-якому випадку затверджувати тимчасову структуру виконавчих органів ради, а лише передбачає таку можливість для начальника ВА НП та правові наслідки для працівників, посади яких не увійшли до неї.

Однак, цим повноваженням наділені не всі начальники ВА НП, а виключно начальники ВА НП, які відповідно до рішення Верховної Ради України здійснюють повноваження сільської, селищної, міської ради, її виконавчого комітету, сільського, селищного, міського голови відповідно до ч. 2 ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>).

Підстави та умови для затвердження начальником ВА НП тимчасової структури виконавчих органів ради вказаним Законом не визначені. Проте, виходячи із логіки Закону, тимчасова структура затверджується з метою забезпечення виконання відповідним ОМС своїх функцій та повноважень, надання необхідних послуг жителям територіальної громади у разі, якщо це неможливо здійснити у межах чинної структури (відсутність працівників у межах відповідної територіальної громади (внутрішнє переміщення, виїзд за межі України, інші обставини)). Отже, Закон надає начальнику ВА НП можливість упорядкувати на період дії воєнного стану структуру виконавчих органів ради та водночас вирішує питання зайнятості працівників, посади яких нею не передбачені – вони можуть бути переведені на інші (рівнозначні або нижчі) посади у тимчасовій структурі або їм оголошується простій (мається на увазі простій не з вини працівника, що передбачає оплату часу простою у розмірі не нижче 2/3 посадового окладу відповідно до ст. 113 Кодексу законів про працю України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>)).

Таким чином, повноваження начальника ВА НП щодо можливості затвердження тимчасової структури виконавчих органів ради не є його обов'язком та у разі спроможності відповідного ОМС здійснювати свої повноваження затвердженою радою «постійною» структурою може ним не застосовуватися.

Які особливості діяльності ОМС у разі утворення ВА НП?

Відповідно до ч. 3 ст. 4 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>) військові адміністрації населених пунктів (далі – ВА НП) утворюються в межах територій територіальних громад, у яких сільські, селищні, міські ради та/або їхні виконавчі органи, та/або сільські, селищні, міські голови не здійснюють покладені на них Конституцією (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>) та законами України повноваження, а також в інших випадках, передбачених цим Законом.

У разі прийняття Верховною Радою України рішення про здійснення начальником відповідної ВА НП повноважень сільської, селищної, міської ради, її виконавчого комітету, сільського, селищного, міського голови відповідно до ч. 2 ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>), апарат сільської, селищної, міської ради та її виконавчого комітету, інші виконавчі органи, комунальні підприємства, установи та організації відповідної територіальної громади підпорядковуються начальнику відповідної ВА НП.

Таким чином, ОМС та їх посадові особи у разі утворення на території відповідної територіальної громади ВА НП автоматично не припиняють здійснення своїх повноважень – вони продовжують працювати та здійснювати покладені на них функції, однак, із підпорядкуванням начальнику відповідної ВА НП.

Які посади обов'язково мають бути передбачені тимчасовою структурою виконавчих органів ради?

Законом України «Про правовий режим воєнного стану» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>) та іншими законодавчими актами не визначається жодних вимог до тимчасової структури виконавчих органів: у яких випадках та за яких умов така тимчасова структура може бути затверджена, які посади в ній «обов'язкові». Частиною 2 ст. 10

Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>) передбачено лише можливість затвердження тимчасової структури виконавчих органів ради начальником відповідної військової адміністрації населеного пункту (далі – ВА НП) та наслідки, які наступають для працівників виконавчих органів ради у разі, посади яких тимчасовою структурою не передбачено. Таким працівникам оголошується простій або вони можуть бути переведені на рівнозначні або нижчі посади у тимчасовій структурі.

Отже, при вирішенні питань затвердження тимчасової структури виконавчих органів ради доцільно проаналізувати чинну структуру виконавчих органів ради на предмет:

- спроможності ОМС виконувати свої повноваження в умовах воєнного стану у межах чинної структури (людські, фінансові, організаційні ресурси);
- наявності працівників ОМС на території відповідної громади (перебувають на території громади; мають статус ВПО; виїхали за межі України; місце перебування невідоме, інше).

Після здійсненого аналізу чинної структури слід приступати до розробки проекту тимчасової структури виконавчих органів ради, яка має забезпечити здійснення ОМС їх повноважень на території територіальної громади.

При цьому варто пам'ятати, що переведення працівників на інші (рівнозначні чи нижчі) посади у тимчасовій структурі можливе виключно за згодою таких працівників. Виняток з цього правила у період дії воєнного стану становлять випадки, передбачені ч. 1 ст. 3 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>)

, коли роботодавець має право перевести працівника на іншу роботу, не обумовлену трудовим договором, без його згоди (крім переведення на роботу в іншу місцевість, на території якої тривають активні бойові дії), якщо така робота не протипоказана працівникові за станом здоров'я, лише для відвернення або ліквідації наслідків бойових дій, а також інших обставин, що ставлять або можуть становити загрозу життю чи нормальним життєвим умовам людей.

Якою має бути оптимальна структура апарату виконавчого комітету ради в умовах воєнного стану?

Для початку необхідно визначитися що саме мається на увазі під поняттям «апарат виконавчого комітету», адже

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>)

оперує іншим поняттям: «апарат ради та її виконавчих органів» (п. 5 ч. 1 Закону), «апарат ради та її виконавчого комітету» (п. 6-7 ч. 4 ст. 42 Закону).

При цьому згідно з ч. 1 ст. 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>)

виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

Зазначеним Законом не визначається які саме посади мають входити до апарату ради та її виконавчого комітету. Однак, з практики, що склалася, вбачається, що до апарату сільської, селищної, міської ради та її виконавчого комітету доцільно включати такі посади посадових осіб місцевого самоврядування:

- сільський, селищний, міський голова;
- заступник (заступники) сільського, селищного, міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради;
- секретар сільської, селищної, міської ради;
- керуючий справами (секретар) виконавчого комітету сільської [2] (https://decentralization.gov.ua/news/16011#_ftn2), селищної, міської ради;
- староста (старости).

До структури апарату ради та її виконавчого комітету можуть входити й інші посади як посадових осіб місцевого самоврядування, так і службовців органів місцевого самоврядування, технічних працівників та працівників з обслуговування.

На період дії воєнного стану законодавством також не встановлюється жодних вимог щодо структури апарату ради та її виконавчого комітету.

Однак, відповідно до ч. 9 ст. 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>) у разі затвердження сільським, селищним, міським головою тимчасової структури виконавчих органів сільської, селищної, міської ради для працівників, посади яких не включені до тимчасової структури, оголошується простій або здійснюється їх переведення на рівнозначну чи нижчу посаду.

Крім цього, аналогічне повноваження щодо можливості затвердження тимчасової структури виконавчих органів сільської, селищної, міської ради надає ч. 2 ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>) начальнику відповідної військової адміністрації населеного пункту.

З огляду на зазначену норму Закону, на період дії воєнного стану сільським, селищним, міським головою або начальником відповідної військової адміністрації населеного пункту може бути затверджено тимчасову структуру виконавчих органів відповідної ради, а для працівників, посади яких не включені до тимчасової структури, оголошується простій або здійснюється їх переведення на рівнозначну чи нижчу посаду.

Детальніше <https://decentralization.gov.ua/news/16011> (<https://decentralization.gov.ua/news/16011>)

Пошукові слова

ПОДІЇ

14.03.2025 року о 10.00 відбулось засідання постійної комісії з питань науки і освіти, інновацій, молоді, сім'ї і спорту, культури та духовності

